

דבר-תורה: רעיונות קצרים, משלים וסיפורים לפרשיות השבוע מועדים ואירועים שונים
שלוקטו ונאספו לאוצרו של הרב שלמה הלוי שליט"א

פרשת נח

שמירה על דיבור נקי

"מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה"
חז"ל מלמדים אותנו, כי ממה שנאמר בפסוק: "ומן הבהמה אשר איננה טהורה", ולא נאמר:
"ומן הבהמה הטמאה", שאין לדבר דיבור שאינו הגון.

שואל המגיד מדובנא:

"הרי מצינו שהתורה כותבת "טמא" או "טמאה"?"

אלא, מסביר הוא זאת ע"י משל:

בעיר אחת גר יהודי עשיר מופלג, ועם זאת היה גם תלמיד חכם גדול. תורה וגדולה במקום אחד.
בשכונתו גר יהודי פשוט ועם הארץ, עני ואביון, הידוע בכינויו: "יוסל בור".
יום אחד התדפק הלך על דלתו של הגביר. פתח המשרת ושאל אותו מה רצונו. מחפש אני את
כתובתו של ר' יוסף הגר ברחוב הזה, ענה ההלך. מי??? פרץ המשרת בצחוק גדול, וודאי מתכוון
אתה ליוסל בור!, ובכן, הוא מתגורר בבקתה העלובה הזו ממול...
שמע בעל הבית את דברי המשרת ונזף בו, האם אינך מתבייש?, להעליב שכן בפני אדם זר
בכינוי גנאי, אין זה נאה! לאחר כמה ימים התדפק על דלתו של הגביר, שדכן. וביקש להתראות
עם בעל הבית. השכן, אמר השדכן, ר' יוסף שלחני אליך, ברצונו להציע את בנו הבחור כחתן
לבתך... מי???, צעק בעל הבית בקול גדול, יוסל בור???, שאני אשתדך עם יוסל בור?, צא מעלי,
ואל תציע לי הצעות כגון אלו...
סלח לי, אם אעז ואשאל, פנה המשרת לאדונו, לפני כמה ימים גערת בי שכיניתי את השכן,
בכינוי שאני שומע אותו מפיד כעת?
וודאי, ענה לו בעל הבית, כשבא יהודי ושואל, מהי כתובתו של השכן, אין זה נוגע לנו, ואין זה
המקום לספר על "תארייו" של השכן. אך, כשמציעים לי שידוך, את בנו, צריך אני להודיע, מדוע
שידוך זה אינו ראוי לנו...

כן הוא הנמשל:

כך גם כאן, כשהתורה מונה לנו אילו חיות ובהמות נכנסות אל התיבה, אין זה מענייננו לדעת מי
מהם טהורה ומי מהם איננה טהורה, משום כך, שינה הכתוב והאריך בלשונו, כדי ללמדנו
חומרת הדיבור שאינו ראוי.
אולם, בשאר המקומות, כשמדובר בשמירת נפשו של היהודי ממאכלים אסורים, שם אין צורך
להשתמש בצורה עקיפה ועדינה, כי אם לומר בכל חומרת הדין כי: "טמא הוא לכם"!

שבת שלום ומבורך

מצווה לפרסם בעבודה ובבית הכנסת